

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dnia *8 kwietnia* 2026 roku
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Widowo”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 i 426) zarządza się, co następuje:

- § 1. Ustanawia się na 2 lata zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Widowo”, zwanego dalej „rezerwatem”.
- § 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określono w załączniku nr 1 do zarządzenia.
- § 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, określono w załączniku nr 2 do zarządzenia.
- § 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.
- § 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Anna Tchorzewska

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ...*8. kwietnia*... 2026 roku

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Widowo”

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ...*8. kwietnia*... 2026 roku

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Widowo”

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne		
1.	Nie zidentyfikowano.	Nie określono.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
2.	Postępująca penetracja rezerwatu, wydeptywanie dzikich ścieżek powodujące niszczenie roślinności i wzmoczoną erozję wydm, zaśmiecanie, płoszenie zwierząt (w tym fok przebywających na plaży i wydmach).	Ograniczenie antropopresji i jej skutków poprzez: 1) utrzymanie/uzupełnienie tablic informujących o formie ochrony („urzędowych”); 2) utrzymanie/uzupełnienie tablic informacyjnych i edukacyjnych; 3) oznakowanie przebiegu udostępnionych szlaków ¹⁾ ; 4) utrzymanie/uzupełnienie infrastruktury ograniczającej penetrację rezerwatu (barierek, szlabanów); 5) usuwanie odpadów; 6) patrole terenowe, m.in.: Straż Leśna, Policja, WWF Błękitny Patrol, Nadmorski Park Krajobrazowy.
3.	Zagrożenie pożarowe i bezpieczeństwa użytkowników szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego wynikające z obecności dużej ilości zamierających drzew.	1) Ocena stanu zdrowotnego drzew rosnących przy udostępnionych szlakach i drogach; 2) usuwanie drzew stwarzających zagrożenie dla użytkowników tych szlaków i dróg z pozostawieniem drewna w rezerwacie; 3) patrole Straży Leśnej, zwłaszcza w sezonie letnim.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne		
4.	Nie stwierdzono.	Nie wskazuje się.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
5.	Nie stwierdzono.	Nie wskazuje się.

¹⁾ Szlaki zostały udostępnione na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 28 października 2015 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Widowo”.

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia *8 kwietnia*..... 2026 roku

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Widowo”

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Utrzymanie/uzupełnienie tablic informujących o formie ochrony („urzędowych”).	Według aktualnych potrzeb.	Na granicy rezerwatu.
2.	Utrzymanie/uzupełnienie tablic informacyjnych i edukacyjnych.	1) Posadowienia tablicy informującej o zasadach zachowania w pobliżu fok; 2) utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących tablic informacyjnych/edukacyjnych; 3) w razie potrzeby uzupełnienie tablic o treści informacyjnej/edukacyjnej.	1) Na granicy oddziałów 3C/3D ²⁾ (przy szlaku prowadzącym do wejścia na plażę nr 14); 2), 3) przy szlakach udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego.
3.	Oznakowanie przebiegu udostępnionych szlaków.	Oznaczenie przebiegu szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego symbolami namalowanymi na drzewach.	Wzdłuż udostępnionych szlaków.
4.	Utrzymanie/uzupełnienie infrastruktury ograniczającej penetrację rezerwatu (barierek, szlabanów).	Według aktualnych potrzeb - wzdłuż udostępnionych szlaków, w miejscach „dzikich” wejść na wydmy i plażę.	Obszar rezerwatu.
5.	Usuwanie odpadów.	Według potrzeb.	Obszar rezerwatu.
6.	Kontrola przestrzegania przepisów ochronnych dotyczących rezerwatu i gatunków chronionych.	Patrole terenowe (m.in.: Straż Leśna, Policja, WWF Błękitny Patrol, Nadmorski Park Krajobrazowy) – według aktualnych potrzeb.	Obszar rezerwatu.
7.	Ograniczenie zagrożenia wynikającego z dużej ilości martwych drzew.	1) Ocena stanu zdrowotnego drzew rosnących w sąsiedztwie szlaków i dróg;	Wzdłuż udostępnionych szlaków oraz przy południowej

²⁾ Nadleśnictwo Wejherowo, Leśnictwo Lisewo, wg PUL na lata 2025-2034.

		<p>2) usuwanie drzew martwych i uszkodzonych, pochylonych w kierunku udostępnionych szlaków i dróg przebiegających przy granicy rezerwatu, które mogą stwarzać zagrożenie dla ich użytkowników;</p> <p>3) wycięte/obalone drzewa należy pozostawić w rezerwacie;</p> <p>4) patrole Straży Leśnej, zwłaszcza w sezonie letnim.</p>	granicy rezerwatu (przy drodze gruntowej).
--	--	---	--

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Widowo” zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.) zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat przyrody „Widowo” (o powierzchni 97,10 ha) został uznany na mocy zarządzenia nr 119/99 Wojewody Pomorskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Pom. z 1999 r. nr 76 poz. 439), w celu „zachowania zespołu form wydmych, interesujących zbiorowisk leśnych i rzadkich gatunków roślin”. Obecnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Widowo” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2024 r. poz. 1283). Powierzchnia rezerwatu wynosi 90,63 ha, a celem ochrony jest „zachowanie krajobrazu brzegu morskiego, procesów akumulacji i abrazji warunkujących zróżnicowanie form geomorfologicznych, tj. wydmy i zagłębień międzywydmych, oraz związanych z nimi biocenoz wydmych i leśnych”.

Rezerwat „Widowo” położony jest w województwie pomorskim, w powiecie puckim, na terenie gminy Krokowa, około 1000 m na północny zachód od Karwieńskich Błot II i w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości Dębki. Rezerwat leży w obrębie Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, obszaru Natura 2000 Widowo PLH220054 i obejmuje grunty Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Wejherowo i Urzędu Morskiego w Gdyni.

Rezerwat obejmuje zespół form wydmych z wysokimi grzbietami i kulminacjami wydmy parabolicznych, wałem wydmy przedniej i klifami wydmy, a także strefę przejściową do Równiny Błot Przymorskich. Różnorodność siedlisk znajduje odzwierciedlenie w zróżnicowaniu i rozmieszczeniu roślinności. Płaty zbiorowisk psammofilnych (*Elymo-Ammophiletum*, *Helichryso-Jasionetum*) zajmują fragmenty wydmy przedniej o nieustabilizowanym podłożu. Nadmorski bór bażynowy *Empetro nigri-Pinetum*, stanowiący dominujący przestrzennie składnik roślinności, występuje w przymorskiej strefie przewianych wydmy, zajmując pagóry, grzbiety wydmy parabolicznych i wałowych oraz górne i środkowe partie stoków wymienionych form. W południowej części rezerwatu, na całej jego długości, w postaci pasa o różnej szerokości, wykształcił się pomorski las brzoźowo-dębowy *Betulo - Quercetum roboris*. Zajmuje dolne partie stoków wydmy oraz płaskie tereny zatorfionej niziny pokrytej cienką warstwą utworów eolicznych.

Zespoły roślinne zidentyfikowane w rezerwacie reprezentują siedliska przyrodnicze: Nadmorskie wydmy białe (*Elymo-Ammophiletum*) – 2120, Nadmorskie wydmy szare – 2130, Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich – 2180 oraz Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – 9190.

Rezerwat położony jest w pobliżu kilku miejscowości masowo odwiedzanych przez turystów: Dębki, Żarnowiec, Karwieńskie Błota. Atrakcyjne położenie turystycznie skutkuje ogromną presją na rezerwat, czego wyrazem są m. in. bardzo liczne wydeptane ścieżki oraz nielegalne budowle („kapliczka”). Wzdłuż ścieżek niszczone jest roślinność, przenoszone gatunki obce dla flory rezerwatu, a w okresie letnim hałas powoduje płoszenie zwierząt.

Na plaży i wydmach rezerwatu i otuliny obserwowane są foki szare. Jest to przede wszystkim miejsce ich odpoczynku, możliwy jest też rozród i karmienie młodych. Duża presja ludzi odwiedzających rezerwat powoduje płoszenie zwierząt, szczególnie niebezpieczne dla szceniąt fok. Patrole organizacji WWF (Błękitny Patrol) przyczyniają się do edukacji turystów i ochrony fok. Uzupełnieniem tych działań będą tablice edukacyjne informujące o sposobie zachowania w przypadku spotkania z foką (dla zapewnienia bezpieczeństwa zwierząt i ludzi).

Dla ograniczenia antropopresji i jej skutków konieczne jest też utrzymanie istniejącej infrastruktury, tj. tablic „urzędowych” i informacyjno-edukacyjnych, barierek ograniczających wstęp na wydmy itp. W przypadku określenia takiej potrzeby (np. zidentyfikowanie nowych nielegalnych ścieżek), należy uzupełnić tablice lub barierki.

Ze względu na położenie rezerwatu w strefie nadmorskiej i duże narażenie na silne wiatry, a z drugiej strony rozbudowaną sieć dróg graniczących z rezerwatem i szlaków przecinających ten obiekt (dojścia do plaży), zamierające lub martwe drzewa mogą stwarzać zagrożenie dla osób przemieszczających się tymi szlakami i drogami. Dla zapewnienia ich bezpieczeństwa należy monitorować stan zdrowotny drzew rosnących przy udostępnionych szlakach i drodze graniczącej z rezerwatem od strony południowej. Drzewa, które mogą przewrócić się na te szlaki i drogi (martwe, zamierające), należy wyciąć lub obalić do rezerwatu i pozostawić do rozkładu. Zakres prac powinien obejmować strefy o szerokości zbliżonej do wysokości drzew (od krawędzi drogi do podstawy pnia) i tylko te drzewa, które są pochylone w kierunku szlaku lub drogi.

Działanie to będzie również służyło zwiększeniu bezpieczeństwa pożarowego, poprzez zapewnienie przejezdności dróg dla służb ratowniczych.

W rezerwacie nie przewiduje się wykonania zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt lub grzybów. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Zadania przygotowano na wniosek Nadleśnictwa Wejherowo (pismo ZG.073.6.2026 z dnia 12.03.2026 r.).

Za montaż i utrzymanie tablic informujących o formie ochrony przyrody („urzędowych”) oraz oznaczenie przebiegu udostępnionych szlaków odpowiada RDOŚ w Gdańsku.

Za utrzymanie infrastruktury służącej ograniczeniu antropopresji, ocenę zdrowotności i usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu oraz usuwanie odpadów jest odpowiedzialne Nadleśnictwo Wejherowo i Urząd Morski w Gdyni – zgodnie z kompetencjami.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (pismo DZP-WP.6201.15.2026.DK z dnia 26.03.2026 r.). Uwaga redakcyjna została wprowadzona do zarządzenia.